

Вікіпедія, на нашу думку, є інструментом, який може бути корисним і може завдавати шкоди українству. Багато залежить від того, як українці й інші спільноти цим інструментом користуються й користуватимуться у майбутньому, які знання будуть поширюватися, до чого вони спонукатимуть, на які ціннісні орієнтації спрямовуватимуть.

Вікіпедичний інформаційний веб-ресурс активно використовується дітьми, молоддю та старшими громадянами для одержання різноманітної інформації з метою пізнання нового, систематизації наявних знань, їх оновлення чи поглиблення. Вікіпедія є популярним, зручним у використанні, легкодоступним інформаційним веб-ресурсом, що стає сьогодні невід'ємним атрибутом українського школяра і студента.

Бібліографічний список

1. Wikipedia: the free encyclopedia [Електронний ресурс англ. м.]. Досяжно: <http://en.wikipedia.org>
2. Вікіпедія: вільна енциклопедія [Електронний ресурс укр. м.]. Досяжно: <http://uk.wikipedia.org>
3. Википедия: свободная энциклопедия [Електронний ресурс рос. м.]. Досяжно: <http://ru.wikipedia.org>
4. Наповнення Вікіпедії знаннями про українство: Збірник допоміжних матеріалів / Автор-упорядник *Чирков О.А.* – К.: ННДПУВІ, 2012. – 200 с.

УДК 37.013.8:023.5:378.4](477)

С.О. Чуканова, провідний бібліотекар

Наукова бібліотека Національного університету

«Кисво – Могилянська академія»

Вул. Г. Сковороди, 2, м. Київ, Україна, 04655

chukanovaso@ukma.kiev.ua

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІНФОРМАЦІЙНО – АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ БІБЛІОТЕКАРІВ – БІБЛІОГРАФІВ У ВНЗ УКРАЇНИ

У виступі аналізуються підходи до вивчення педагогічних умов формування інформаційно – аналітичної компетентності майбутніх бібліотекарів – бібліографів.

Актуальність дослідження. Відповідно до «Національної доктрини розвитку освіти України» швидкий темп розвитку сучасних технологій та перехід до інформаційного суспільства ставить перед державою, суспільством та кожною свідомою особистістю завдання забезпечення належного рівня освіти [5]. У чинному Законі України «Про вищу освіту» (2002 р.) визначається основна мета діяльності вищого навчального закладу як «забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовка фахівців для потреб України». У цьому ж документі написано, що одним із головних завдань є

«здійснення освітньої діяльності певного напрямку, яка забезпечує підготовку фахівців відповідних освітньо – кваліфікаційних рівнів і відповідає стандартам вищої освіти» [3].

Прагнення нації бути конкурентоспроможною у галузі освіти, науки, інформаційних технологій стимулює до навчання протягом життя. Неперервність освіти є надзвичайно важливим чинником, який відіграє провідну роль у формуванні та розвитку у майбутніх спеціалістів готовності до здійснення різного роду діяльностей, зокрема до інформаційно – аналітичної.

Виклад основного матеріалу. За вимогами часу сучасні інформаційно – комп'ютерні технології (ІКТ) повинні широко використовуватись у навчальному процесі, зокрема й у ВНЗ III-IV рівнів акредитації в Україні. Ці технології також значною мірою впливають на темпи поширення інформації у сучасному науковому та освітньому просторі. На сьогоднішній день вже ні для кого не є несподіванкою, що видання електронні конкурують з виданнями друкованими і є об'єктом наукового інтересу не меншого, а може навіть і більшого серед сучасних науковців [7, с.21]. У зв'язку з цим постає питання швидкого пошуку та аналізу актуальної та достовірної інформації, що є одним із основних завдань бібліотекарів – бібліографів.

Для того, щоб зрозуміти суть діяльності бібліотекарів - бібліографів, визначимо спочатку суть діяльності бібліотеки як установи. Для цього звернемось до чинного законодавства. У Законі України (1995 р.) «Про бібліотеки і бібліотечну справу» зазначається, що бібліотекою є «інформаційний, культурний, освітній заклад, що має упорядкований фонд документів і надає їх у тимчасове користування фізичним та юридичним особам» [2]. На думку сучасного бібліотекознавця Р. Рубіна (США), бібліотеки мають за основну мету відбір та упорядкування величезних масивів інформації аби якомога краще забезпечити своїх користувачів [8]. На думку Р. Рубіна «бібліотеки є частиною інформаційної інфраструктури» [8, с. 2].

Тепер детальніше розглянемо суть роботи бібліотекаря - бібліографа. Бібліограф працює з бібліографічною інформацією, тобто з даними про документ, які є важливими для його ідентифікації [6, с.16]. За Г. Швецовою – Водкою бібліографічна інформація сприяє встановленню таких відповідностей у ланцюгу «документ – споживач інформації»: пошукова, комунікативна та оціночна [6, с. 26]. Вона виникає як результат аналітико – синтетичної обробки документів, коли у системі документальної комунікації «документ - споживач» (цей процес відображено на рисунках 1, 2) між її складовими виникають інформаційні бар'єри і направлена на їх подолання [6, с. 14].

Рис.1 – Соціальний комунікаційний інформаційний процес

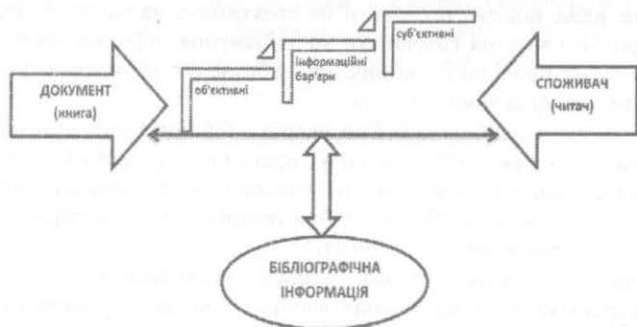

Рис.2 – Виникнення бібліографічної інформації у системі «документ - споживач»

Отже, як бачимо, вміння шукати інформацію та аналізувати її є ключовим чинником у роботі бібліотекаря – бібліографа, саме тому ми говоримо про готовність до інформаційно – аналітичної діяльності.

Щоб зрозуміти сутність поняття «готовність до інформаційно – аналітичної діяльності», розглянемо поняття «готовність» у його педагогічному аспекті.

Власне поняття «готовність» є дуже широким і має різні наукові інтерпретації як психологічні, так і педагогічні. Поняття «готовність» розглядалось такими науковцями як: З. Васильєв, П. Яковлева, Ю. Бабанський, М. Дяченко, Л. Кандибович, М. Благов, В. Ягупов, К. Платонов, Н. Кузьміна.

М. Дяченко, Л. Кандибович, М. Благов розуміють під готовністю налаштування особистості на здійснення певної поведінки, групування зусиль на виконання поставленої мети, задачі, діяльності [1].

Отже, ми можемо сказати, що готовність до інформаційно – аналітичної діяльності є якістю особистості (в нашому випадку бібліотекаря – бібліографа),

що поєднує у собі мотивацію та практичні навички, налаштованість на пошук, відбір та аналіз інформації, необхідної для подолання інформаційних бар'єрів.

Говорячи про готовність до діяльності, зауважимо також про те, що важливу роль у професійній діяльності кожного фахівця відіграє постійне вдосконалення знань, умінь, практичних навичок, набутих під час навчання у ВНЗ. Швидко збільшення обсягу інформації загального характеру взагалі та наукової зокрема вимагає від сучасної людини постійного вдосконалення, постійного навчання протягом усього життя.

Однією із провідних засад є неперервність освіти, а освіта до того ж повинна бути якісною та повноцінною, що неможливою без використання бібліотечно – інформаційних ресурсів [4]. Із розвитком ІКТ інформація на сьогоднішній день розповсюджується дуже швидко і так само швидко застаріває. Із часом кількість інформації та швидкість її розповсюдження лише зростатиме, адже новітні технології не стоятимуть на місці. Виходячи з цього, варто звернути увагу на готовність до здійснення інформаційно – аналітичної діяльності як на провідний чинник, що забезпечує ефективність освіти взагалі та науковим дослідженням зокрема.

При підготовці майбутніх бібліотекарів – бібліографів варто звернути увагу на необхідність теоретичного аналізу, практичної розробки та запровадження інноваційних технологій навчання, направлених на формування, становлення та розвиток готовності майбутніх бібліотекарів - бібліографів до здійснення інформаційно – аналітичної діяльності.

Теоретико – методологічну основу дослідження становлять наукові доробки українських та зарубіжних вчених, виконаних у межах проблематики щодо компетентнісного підходу у навчанні: І. Зимня, В. Пошетун, Дж. Равен, В. Свистун, В. Теслюк, В. Ягупов; бібліотечної активності користувачів: Е. Беррет, І. Давидова, Р. Рубін, Г. Солоїденко, Т. Ярошенко; педагогічних умов: М. Городський, М. Козій, І. Мороз, Л. Онучак, З. Фалинська; дослідження поняття «готовність до діяльності»: Ю. Бабанський, М. Благов, З. Васильєв, М. Дяченко, Г. Ільїна, Л. Кандибович, Н. Кузьміна, К. Платонов, В. Ягупов, П. Яковлєва.

Висновок: важливість дослідження полягає у розробці критеріїв для визначення рівня сформованості готовності до інформаційно – аналітичної діяльності майбутніх бібліотекарів - бібліографів, розробці нових педагогічних технологій та адаптування вже відомих, направлених на підвищення рівня готовності майбутніх бібліотекарів – бібліографів до здійснення інформаційно – аналітичної діяльності.

Бібліографічний список

1. Дяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дяченко, Л. А. Кадыбович. – Мінск: БГУ, 1976. – 176с.

2. Закон України Про бібліотеки і бібліотечну справу (1995) / [Електронний ресурс]. — Назва з екрану. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>

3. Закон України Про вищу освіту (2002 р.) / [Електронний ресурс]. — Назва з екрану. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>

4. Закон України Про освіту (1996 р.) / [Електронний ресурс]. — Назва з екрану. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

5. Національна доктрина розвитку освіти України / [Електронний ресурс]. — Назва з екрану. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

6. Швецова – Водка Г.М. Вступ до бібліографознавства: навчальний посібник для студентів напряму 6.020102 « Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Г.М. Швецова – Водка. – Рівне, 2011. – 232 с.

7. Ярошенко Т.О. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки : [монографія] / Т. О. Ярошенко. – К. : Знання, 2010. – 215 с.

8. Rubin Richard E. Foundations of Library and Information Science. – New York : Neal-Schuman Publishers, Inc., 2004. – 495 p.

УДК 027.7 : 004 : 658

А. А. Шелягова, и. о. доцента, канд. пед. наук
РВУЗ «Крымский университет культуры, искусств и туризма»
ул. Киевская, 39, г. Симферополь, Украина, 95017
shelyagova@meta.ua

МЕНЕДЖМЕНТ ЭЛЕКТРОННЫХ РЕСУРСОВ В БИБЛИОТЕКЕ ВУЗА КАК ВЕДУЩИЙ ФАКТОР ИХ РАЗВИТИЯ

Основополагающим элементом развития человека признаётся свободный доступ к информации, что содействует решению многих социальных, культурных и образовательных проблем, как отдельных граждан, так и нации в целом. Новые стандарты высшего образования требуют создания инфраструктуры, отвечающей потребностям эффективного использования электронных ресурсов.

К формированию собственных электронных ресурсов (электронные каталоги, базы данных, электронные библиотеки, депозитарии) и организации доступа к удаленным активно приобщаются современные библиотеки. Формирование собственных электронных ресурсов и организация доступа к национальным и международным информационным электронным ресурсам становится одним из главных стратегических приоритетов информационно - библиотечной деятельности [1]. Главная задача создания комфортного библиотечного пространства заключается в обеспечении доступа пользователей к документам и данным, независимо от того, в какой форме они представлены и в каком месте они находятся.